

EKONOMICKÁ ANALÝZA

Ekonomický a obchodní dopad inkluze LGBT + lidí v České republice

Open
For
Business

Podniky podporují začlenění LGBT+ lidí a možnost uzavírat manželství v České republice

Open For Business je koalice nadnárodních společností, z nichž mnohé nabízejí ekonomické příležitosti v České republice. Naši koaliční partneři si přejí, aby růst a prosperita České republiky pokračovaly. Proto se připojujeme k více než 70 000 lidem, kteří podepsali petici a české iniciativě „*J sme Féř*“, kteří podporují právo uzavírat manželství pro všechny.¹ V červnu 2018 předložilo 46 poslanců Poslanecké sněmovny České republiky návrh zákona, který by vedl k pozměnění občanského zákoníku v tom smyslu, že by se párům stejného pohlaví přiznávala stejná práva jako párům heterosexuálním.^{2,3} O návrhu zákona o sňatcích párů stejného pohlaví se v Poslanecké sněmovně debatovalo v listopadu 2018 a poté v březnu 2019. O zákoně se ani jednou nehlasovalo.⁴

Mnoho firem v České republice podporuje možnost uzavírat rovné manželství a chápe, že Česká republika, která bude více začleňovat LGBT+ lidi, bude lepší pro byznys a pro celkový ekonomický růst České republiky.

Manželství pro všechny je silným krokem k otevřenější a LGBT+ inkluzivní společnosti, což je dobré pro podnikání i pro hospodářský růst. Právo uzavřít manželství a začlenění LGBT+ může České republice pomoci:

- **Překlenout nedostatky v oblasti kvalifikovanosti pracovních sil:** Společnosti podporující začlenění LGBT+ lidí efektivněji získávají a udržují kvalifikované pracovníky. Signalizace otevřenosti prostřednictvím práva uzavírat sňatky by mohla hrát významnou roli při překlenování nedostatků v oblasti kvalifikovanosti pracovních sil.
- **Zvýšit národní produktivitu** Diskriminace LGBT+ lidí ve společnosti a na pracovišti působí jako brzda národní produktivity, neboť vede ke snížení objemu výroby a neefektivní alokaci lidského kapitálu.
- **Posílit inovace a přilákat přímé zahraniční investice** Důkazy vypovídají o tom, že prostředí umožňující začlenění LGBT+ lidí napomáhají většímu rozvoji inovací a generují více přímých zahraničních investic.
- **Snížit administrativní zátěž a zlepšit výkonnost podniků:** Rovné manželství může snížit část administrativní zátěže doléhající na společnosti a vytvořit pro společnosti prostředí podporující zavádění inkluzivních politik, které zvyšují výkonnost.

Ekonomická příležitost České republiky

Inkluzivní, dlouhodobý hospodářský rozvoj je prioritou pro politiky a zákonodárce všude ve světě a Česká republika není výjimkou. Je to jedna z nejstabilnějších a nejbohatších zemí postsovětské Evropy.⁵ Deník *The Guardian* ji popsal jako „jednu z nejvíce vzkvétajících ekonomik Evropy“.⁶

I když je to vše pozitivní, existují obavy ohledně dlouhodobého hospodářského pokroku. Očekává se, že růst HDP zpomalí ze 4,3% v roce 2017 na 2,2% v roce 2019.⁷ Kromě toho, přestože čeští generální ředitelé jsou přesvědčeni o krátkodobém růstu tržeb, pouze 6% jich věří, že tento růst bude pokračovat i po roce 2023.⁸ Klíčové problémy, jako jsou kvalifikační deficity, útlum růstu produktivity a zvyšující se mzdové náklady, by mohly mít negativní dopad na podniky a hospodářství.

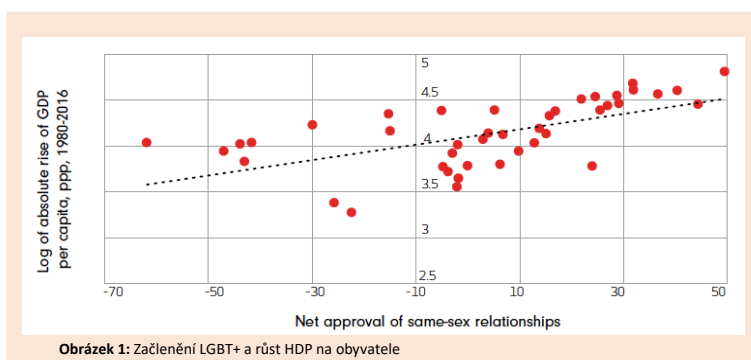
V reakci na tyto negativní jevy česká vláda prioritizuje politiku zaměřenou na růst počtu kvalifikovaných pracovníků, na podporu inovací a přímých zahraničních investic a na zvýšení výkonnosti podniků mimo jiné snižováním jejich administrativní zátěže.⁹

Jak ukazuje tento dokument, podpora začlenění LGBT+ lidí může pomoci vytvořit prostředí, které umožní České republice splnit tyto politické cíle a nadále prosperovat.

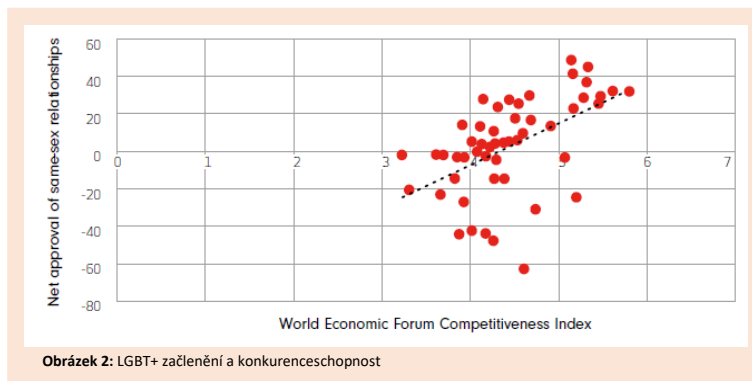
Začlenění LGBT+ předznamenává ekonomický růst v globální ekonomice.

Rostoucí a stále globálnější soubor důkazů jasně ukazuje, že otevřené, inkluzivní a rozmanité společnosti fungují ekonomicky lépe. Důkazy rovněž hovoří o tom, že diskriminace na základě sexuální orientace nebo genderové identity může poškozovat dlouhodobé ekonomické vyhlídky. To je zřejmé při porovnání postojů k LGBT+ lidem s měřítky hospodářského růstu. Například:

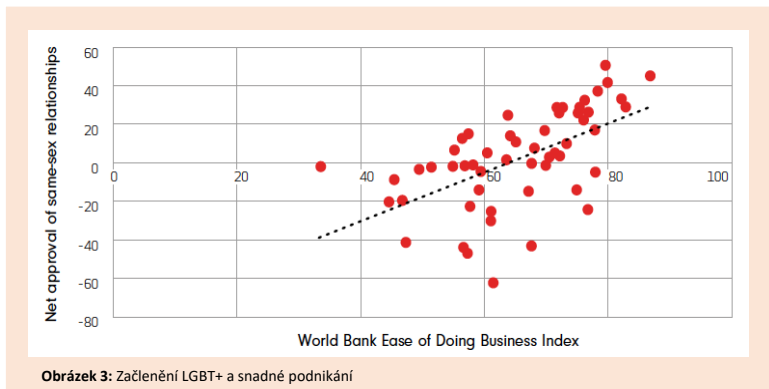
- **Každý nový zákon v oblasti LGBT+ je spojený s vyšším HDP na obyvatele, vždy o dalších 300 USD.** Při využití údajů za období od šedesátých let, vypracoval Dr. Kees Waaldijk Globální index právního uznávání homosexuální orientace (GILRHO). Při porovnání toho, jak tento index koreluje s údaji o HDP, zjistila studie, kterou vedl profesor Lee Badgett, že každý nový zákon je v rozvíjejících se ekonomikách spojený s 300 USD navíc k HDP na obyvatele.¹⁰

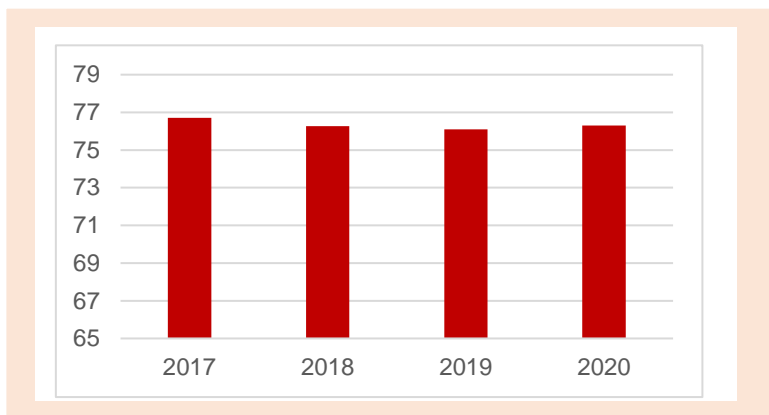
- **Začlenění LGBT+ lidí úzce koreluje s hospodářským rozvojem.** Údaje o toleranci vůči LGBT+ lidem ve 43 zemích, které měří míru podpory vztahů mezi osobami stejného pohlaví, zveřejněné organizací ILGA, korelují (0,61) s historickým absolutním nárůstem HDP na obyvatele v letech 1980 až 2016.¹¹

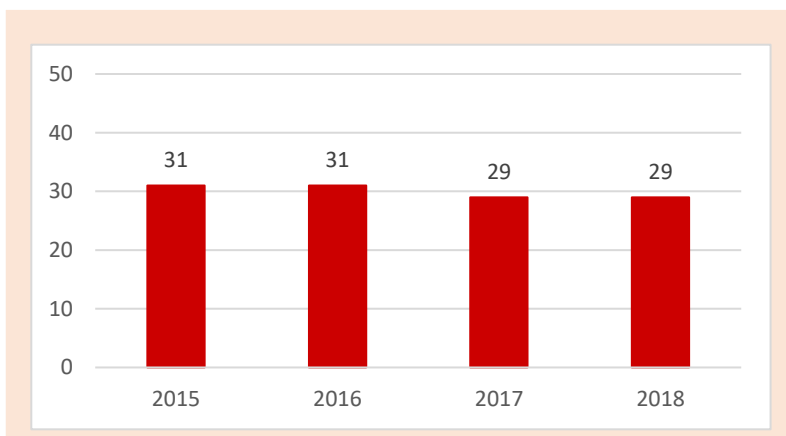
- **Země s inkluzivním přístupem k LGBT+ lidem jsou konkurenceschopnější.** Když se uznání vztahů mezi stejnými pohlavími porovná s indexem konkurenceschopnosti Světového hospodářského fóra, je zřejmé, že začlenění LGBT+ lidí předznamenává budoucí konkurenceschopnost.¹²

- **Snadnost podnikání je vyšší v zemích, které začlenily LGBT+ lidi.** Světová banka zveřejňuje roční údaje o tom, jak snadné je podnikat v různých zemích po celém světě. Definitivní uznání vztahů stejného pohlaví je jasnou indicií toho, jak snadné je podnikat v dané zemi.¹³

- **Snadnost podnikání v České republice poklesla.** Pozice České republiky v indexu *Ease of Doing Business* od roku 2017 klesla. Jak ukazují výše uvedené grafy, vyšší úrovně začlenění LGBT+ lidí jsou indicií konkurenceschopnějších ekonomik.

- **Konkurenceschopnost České republiky stagnuje.** Výkonnost České republiky v indexu konkurenceschopnosti Světového hospodářského fóra stagnuje. Jak ukazují výše uvedené grafy, vyšší úrovně začlenění LGBT+ lidí jsou indicií konkurenceschopnějších ekonomik.

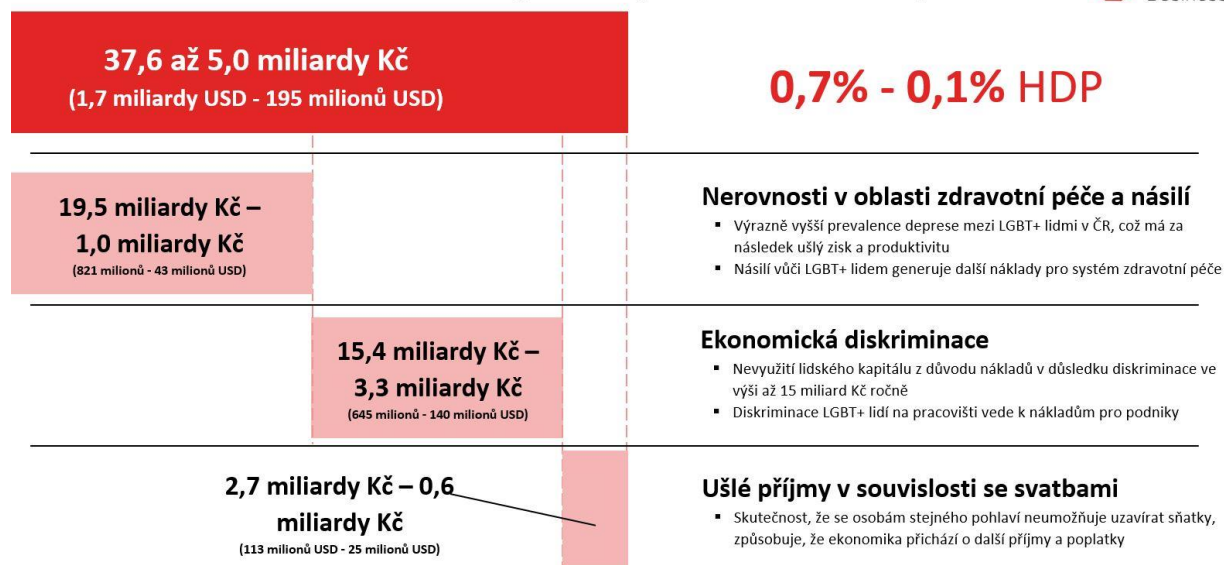
Ekonomický a obchodní dopad inkluze LGBT+ lidí v České republice

Posun směrem k otevřenější a inkluzivnější České republice, signalizovaný zavedením manželství pro všechny, může vytvořit infrastrukturu pro udržitelný hospodářský růst. Jak ukazují výše uvedené globální údaje, začlenění LGBT+ lidí předjímá konkurenceschopnost, hospodářský rozvoj a snadnost podnikání. Kromě těchto ekonomických trendů může mít začlenění LGBT+ lidí pozitivní dopad na ekonomiku České republiky následujícími způsoby.

Na druhé straně důkazy uvedené v této zprávě ukazují, že diskriminace LGBT+ lidí v České republice představuje pro ekonomiku reálné náklady. Tyto náklady pocházejí z několika směrů a bylo zjištěno, že se vyskytují v ekonomikách po celém světě. V této zprávě zkoumáme dopad důsledků nerovného zacházení v oblasti zdravotnictví, ekonomické diskriminace a nerealizovaných příjmů plynoucích ze svateb osob stejného pohlaví.

Nedávný výzkum ukázal, že diskriminace LGBT+ lidí je nižší v evropských zemích, které rozšířily právo uzavírat manželství i na páry stejného pohlaví.¹⁶ Rozšíření práva uzavírat manželství na páry stejného pohlaví bude proto významným krokem k vytvoření české společnosti a ekonomiky, která je skutečně inkluzivní a „otevřená pro podnikání“.

Diskriminace LGBT+ lidí stojí každý rok v České republice:

(i) Překlenutí nedostatků v oblasti kvalifikovanosti pracovních sil

Rovné manželství vysílá silný signál, že společnost je otevřená a inkluzivní, což může přilákat kvalifikované pracovníky a pomoci překlenout nedostatky v oblasti kvalifikovanosti pracovních sil.

V roce 2018 třetina českých podniků uvedla, že nedostatek zaměstnanců má negativní dopad na jejich budoucí růst.¹⁷ Od prosince 2010 do dubna 2018 se počet volných pracovních míst zvýšil sedmkrát. Kromě toho musí Česká republika přejít k vysoce kvalifikovaným činnostem od činností vyžadujících nízkou kvalifikovanost, aby zlepšila ekonomické postavení svých firem.¹⁸ Vláda spustila řadu programů, jejichž cílem je přilákat kvalifikované pracovníky z jiných zemí.¹⁹ Důkazy ukazují, že začlenění LGBT+ lidí, signalizované rovným manželstvím, je klíčem pro dosažení těchto cílů.

Začlenění LGBT+ lidí je klíčovým faktorem, který signalizuje kvalifikovaným pracovníkům, že Česká republika je místem vstřícným vůči podnikání.

- Průzkum kvalifikovaných pracovníků, kteří se přestěhovali do jednoho ze 13 měst, zjistil, že k motivačním faktorům patřily „tvrdé faktory“ (doprava, připojení atd.) a „měkké faktory“ (otevřenost, diverzita a kultura).²⁰ Průzkum zjistil, že „vstřícnost vůči gayům/lesbám“ je faktorem, který kvalifikovaní pracovníci berou v úvahu. Ačkoli to nemusí být rozhodující faktor pro zaměstnance, kteří nemají LGBT+ orientaci, je pravděpodobné, že to podle studie vysílá jasný signál o kultuře města a je to podstatnou „třešničkou na dortu“.²¹
- Studie zaměřená na Švýcarsko zjistila, že „index tolerance vůči partnerství osob stejného pohlaví má silný významný vliv“ při přesvědčování vysoce kvalifikovaných pracovníků, aby v daném městě začali žít.²²

Začlenění LGBT+ lidí přitahuje i talenty, které nepatří do LGBT+.

- Téměř tři čtvrtiny příznivců LGBT+ lidí na různých trzích s větší pravděpodobností přijmou práci ve společnosti, která podporuje zaměstnance LGBT+.²³
- V celosvětovém měřítku více než jeden ze dvou vedoucích pracovníků tvrdí, že chce pracovat pro společnost, která je podporovatelem práv LGBT+ lidí, zatímco dva ze tří souhlasí s tím, že společnosti musí udělat více pro ochranu LGBT+ zaměstnanců v zemích, kde jsou zavedeny právní předpisy namířené proti LGBT+ lidem.²⁴

Rovné manželství je indicií úrovně dosaženého vzdělání dané společnosti.

- Osm z deseti nejvzdělanějších měst na světě se nachází v zemích, které uznávají manželství pro všechny.²⁵ To vypovídá o trendu vysoce vzdělaných jednotlivců, kteří se sdružují v inkluzivních městech.

(ii) Zvýšit národní produktivitu

Ekonomika podporující začlenění LGBT+ lidí signalizovaná rovným manželstvím, může zvýšit ekonomickou participaci a produktivitu.

„Produktivita není všechno, ale z dlouhodobého hlediska je téměř všechno,“ napsal ekonom Paul Krugman. Česká ekonomika prosperuje, ale propast mezi českou produktivitou a produktivitou vyspělých ekonomik zůstává velká.²⁶ Bez zvýšení produktivity nebude Česká republika schopna udržet cenovou konkurenceschopnost a přizpůsobit se měnícímu se prostředí automatizace. Zpráva OECD o České republice poukazuje na to, že růst produktivity se v posledních letech výrazně zpomalil.²⁷ Firemní politika podporující LGBT+ lidi umožňuje zaměstnancům plně se zapojit do práce na pracovišti a do chodu společnosti a zvyšovat produktivitu.²⁸

Diskriminace LGBT+ lidí působí jako brzda národní produktivity.

- Diskriminace vytváří ekonomickou neefektivitu, která způsobuje nezaměstnanost, podzaměstnanost, rozdíly v platech a nižší produktivitu. Bylo zjištěno, že tato diskriminace stojí Keňu 105 milionů dolarů ročně.²⁹
- Světová banka a Williamsův institut provedly studie, které odhadují, že pracovní ztráty spojené s homofobií stály indickou ekonomiku v roce 2012 až 30,8 miliard USD a indonéskou ekonomiku v roce 2015 12 miliard USD.³⁰
- Studie „heterogenity sítí“ ukazují, že větší diverzita na pracovišti podle všeho zvyšuje produktivitu týmů výzkumu a vývoje.³¹

Začlenění LGBT+ lidí signalizovaná uzákoněním rovného manželství, může zvýšit hospodářskou účast a produktivitu.

- Firemní politika podporující LGBT+ lidi způsobuje, že se zaměstnanci na pracovišti cítí více oceňováni a přispívají pak nad rámec své konkrétní pracovní náplně. To obohacuje firemní kulturu a zvyšuje produktivitu.³²
- Diskriminace LGBT+ lidí dramaticky zvyšuje ve společnostech úroveň dobrovolného odlivu zaměstnanců. Homosexuální muži a ženy opouštějí zaměstnavatele z důvodu nespravedlivého zacházení na pracovišti dvojnásobně častěji než je tomu u heterosexuálních mužů.³³ Získávání náhrady za zaměstnance stojí společnost přibližně 20% ročního platu zaměstnance.³⁴
- V USA jedna studie odhaduje, že diskriminační a nepřátelské prostředí stojí společnosti 1,4 miliardy dolarů v důsledku snížení produktivity gayů a leseb.³⁵

(iii) Posílit inovace a přilákat přímé zahraniční investice

Otevřená a inkluzivní prostředí jsou inovativnější a přitahují vyšší úroveň přímých zahraničních investic.

Přilákání investic ze zahraničí a podpora inovací jsou nejvyšší priority pro udržitelný ekonomický růst. Ministerstvo průmyslu varuje, že bez dalších inovací a investic by dlouhodobá konkurenceschopnost země mohla klesnout.³⁶ Bez nich je Česká republika náchylnější vůči hospodářským poklesům a její struktura růstu nezpůsobí, že bude schopná konkurovat bohatším členským státům EU.³⁷

NRDIP a Průmysl 4.0 se používají jako plány pro přilákání inovativních výzkumných a vývojových podniků, nacházejících se v raném stadiu své existence, jako jsou případy spolupráce mezi akademickou obcí a podnikatelským sektorem a vytváření „inovačních ekosystémů“ v celé zemi.³⁸ Otevřenost a začlenění LGBT+ lidí jsou klíčovými aspekty vytváření prostředí pro úspěch těchto inovačních ekosystémů a mohou pomoci přilákat další zahraniční investice.

Prostředí umožňující začlenění LGBT+ lidí jsou pro inovace a podnikání lepší.

- Podle průzkumů mají města umožňující inkluzi LGBT+ lidí podnikatelské prostředí na vyšší úrovni. Tito podnikatelé mají tendenci zakládat společnosti v sektorech služeb s vyšší hodnotou.³⁹
- Inkluze podle studií přitahuje do měst vysoce kvalifikovanou „kreativní třídu“.⁴⁰ Diverzita přináší v oblasti mladých talentů „efekt seskupování“⁴¹ a začlenění LGBT+ lidí je signálem otevřenosti, diverzity a kultury.⁴²
- Inkluze LGBT+ lidí je signálem předznamenávajícím high-tech podnikání. Ve studii amerických měst měli lidé s vyšší koncentrací osob z LGB vyšší koncentrace v high-tech odvětvích.⁴³

Prostředí umožňující inkluzi LGBT+ lidí jsou efektivnější při získávání přímých zahraničních investic.

- Faktory kvality života zaměstnanců, jako je tolerance a inkluze, jsou stejně „důležitými faktory“ jako infrastruktura, vzdělávání a osobní a politická bezpečnost, které pomáhají přilákat mezinárodní pracovní síly a investice potřebné pro průmyslová odvětví vyžadující vysoce kvalifikované pracovníky.⁴⁴
- Korelace údajů o přímých zahraničních investicích s průzkumem Pew Global Attitudes ukazuje, že příchozí toky přímých zahraničních investic pozitivně korelují se společenským přijetím homosexuality jako způsobu života a že tolerantnější země mají také lepší rating státního dluhu.⁴⁵

Města umožňující inkluzi LGBT+ lidí napomáhají rozvoji inovačních ekosystémů, které vytvářejí prostředí nezbytné pro prosperující průmyslová odvětví s vysokou přidanou hodnotou.

- Volný tok nápadů a informací mezi lidmi s různým zázemím a sektory vede k většímu inovačnímu potenciálu a podněcuje „hustotu srážek“ různých druhů inovátorů ve městě.⁴⁶
- Podle studie 60 000 amerických korporací mají společnosti, v nichž jsou uplatňována pravidla zakazující diskriminaci na základě sexuální orientace nebo genderové identity, vyšší úroveň inovace: tyto společnosti registrují o 8% více patentů a získávají o 11% více citací patentů (které jsou ukazatelem dopadu těchto patentů). Studie zohledňuje faktory, které by mohly tento výsledek zkreslit, jako je např. celková ekonomická výkonnost státu, úroveň talentů a politická orientace.⁴⁷

Společnosti podporující inkluzi LGBT+ lidí mají vyšší úroveň inovací a spolupráce.

- 62% zaměstnanců ve společnostech podporujících inkluzi LGBT+ lidí tvrdí, že jejich tým nemá strach z toho, že neuspěje. Naproti tomu totéž říká pouze 47% zaměstnanců méně inkluzivních společností.⁴⁸
- LGBT+ lidi, kteří jsou v zaměstnání, mají lepší vztahy se spolupracovníky, což vede k intenzivnější spolupráci. 92% vedoucích pracovníků, kteří mají LGBT+ orientaci, je přesvědčeno, že skutečnost, že jsou zaměstnání, zlepšuje jejich vztahy s kolegy.⁴⁹

(iv) Silnější výkonnost podniků

Rovné manželství může posílit obchodní výkonnost tím, že sníží administrativní zátěž společností a umožní jim uvědomit si plnou hodnotu inkluze LGBT+ lidí.

Inkluzivní společnosti v České republice budou konkurenceschopnější a budou mít lepší výsledky v několika poměřovaných veličinách. Integrace do globálního trhu je úspěšnou strategií a společnosti a organizace obchodující na globálním trhu mají tendenci být těmi, které disponují globálními standardy osvědčených postupů v oblasti začlenění LGBT+ lidí.⁵⁰

Kromě toho právo uzavřít manželství sníží administrativní zátěž společností, které působí v celé EU a které se musí vypořádat s celou řadou zákonů o rovnosti manželství.

Dojde k snížení administrativní zátěže a nákladů, kterým podniky čelí vzhledem k tomu, že se musí vyrovnávat s celou řadou zákonů týkajících se manželství.

- Mnoho nadnárodních společností nabízí svým zaměstnancům stejné výhody bez ohledu na jejich sexuální orientaci. Navzdory zákonům, které manželskou rovnost neuznávají, nabízí 81% globálních společností LGBT+ párům stejné životní, zdravotní a penzijní výhody.⁵¹ To je však z administrativního hlediska komplikované a nákladné pro společnosti, které působí na trzích, které neuznávají rovnost manželství, jako je tomu v České republice. Studie v USA zjistila, že nerovné manželské zákony v roce 2014 stály společnosti celkem 1,1 miliardy dolarů, přičemž náklady na jednu společnost činily až 250 000 dolarů.⁵² Tyto náklady bezpochyby existují i v České republice a představují pro společnosti zbytečné překážky znemožňující přesun jejich LGBT+ talentů do země.
- Výzkumná služba evropského parlamentu uvedla, že v důsledku „rozdílů mezi členskými státy, pokud jde o právní uznávání vztahů mezi osobami stejného pohlaví, vyvstávají významné praktické problémy a páry stejného pohlaví a jejich rodiny se mohou v současné době potýkat s významnými a nepřiměřenými překážkami při stěhování v rámci EU“.⁵³
- Odhaduje se, že v Evropě stojí nesoulad mezinárodních zákonů o uznávání manželství osob stejného pohlaví evropskou ekonomiku 4,2 milionu EUR ročně.⁵⁴
- Jednotlivcům v registrovaných partnerstvích stejného pohlaví se neposkytují stejné výhody, jaké mají osoby v manželstvích osob opačného pohlaví. Česká vláda nevyplácí mzdu po dobu 2 dnů nepřítomnosti v práci, což činí u osob uzavírajících manželství. Výsledkem je, že společnostem vznikají náklady ve výši 34 – 154 milionů Kč, když poskytují stejnou výhodu registrovaným partnerstvím stejného pohlaví.⁵⁵

Společnosti podporující začlenění LGBT+ lidí mají lepší výsledky v několika poměřovaných veličinách.

- Společnosti podporující začlenění LGBT+ lidí mají lepší výsledky v oblasti cen akcií. Koš 275 společností s vedením, které má otevřeně LGBT+ orientaci, nebo společností, jejichž zaměstnanci jsou otevřeně členy místních obchodních sítí LGBT+ lidí, v celosvětovém měřítku vykázal hodnoty vyšší, než jsou hodnoty globálních akcií a referenčních kritérií.⁵⁶
- Čtyřletý soubor panelových údajů o veřejnoprávních podnicích v USA ukazuje, že podniky s větší mírou „firemní rovnosti mezi pohlavími“ mají vyšší návratnost akcií a vyšší tržní ocenění.⁵⁷

- Společnosti podporující začlenění LGBT+ lidí mají vyšší peněžní toky. Studie 450 světových společností (s příjmy nad 750 milionů USD) ukazuje, že v průběhu tří let měly inkluzivní společnosti 2,3krát vyšší peněžní toky na zaměstnance. Tento efekt je ještě výraznější u menších společností, které měly 13krát vyšší průměrné peněžní toky z provozu.⁵⁸

Společnost podporující začlenění LGBT+ lidí umožňuje podnikům plnit globální osvědčené postupy v oblasti inkluze a vynikat v celosvětovém měřítku.

- Existuje přímá souvislost mezi podporou začlenění LGBT+ lidí ze strany společnosti a její schopností propojit se s globálními trhy. Společnosti, které jsou lídry v oblasti inkluze LGBT+ lidí, zaznamenávají 20% navýšení podílu příjmů z mezinárodních zdrojů než ty, které nedisponují žádným dokladem veřejně dostupných nediskriminačních politik.⁵⁹

Metodika a zdroje

Tento oddíl stanoví základ pro klíčové závěry uvedené v této zprávě, zejména:

- A** Metodika pro další výnosy plynoucí ze svateb osob stejného pohlaví -
  - Další manželství
  - Další výnosy plynoucí z poplatků souvisejících s uzavřením manželství
- B** Metodika nákladů vzniklých v důsledku deprese
- C** Metodika nákladů vzniklých v důsledku diskriminace
- D** Metodika nákladů vzniklých v důsledku ztráty produktivity
- E** Metodika nákladů vzniklých v důsledku násilí

Metodika pro další výnosy plynoucí z poplatků souvisejících s uzavřením manželství

Metodika odhadu příjmů plynoucích do ekonomiky České republiky po dobu tří let po legalizaci manželství osob stejného pohlaví vycházela z výzkumu provedeného Nezávislou demokratickou konferencí roku 2011 obsahujícího analýzu práva uzavírat sňatky v americkém státě New York.⁶⁰ Pro každý výpočet byl použit scénář „vysoký“ a „nízký“, který odrážel různé odhady velikosti LGBT+ osob, které by se případně rozhodly uzavřít sňatek v České republice. To vytváří konzervativní rozpětí ekonomických příjmů s cílem zabránit nadhodnocení dodatečných příjmů.

Počet svateb osob stejného pohlaví, které pravděpodobně nastanou po legalizaci manželství stejného pohlaví

Výpočet potenciálního počtu sňatků, které by uzavřely české páry stejného pohlaví.

1. Současná populace České republiky je 10 625 690.⁶¹ Z tohoto počtu byla použita nízká hodnota 1,5% a vysoká hodnota 6,7% pro stanovení rozpětí počtu LGBT+ jedinců v české populaci.^{62,63} Toto rozpětí představuje **159 385 - 771 921** jedinců.
2. Z celkového počtu LGBT+ lidí v české populaci byl pro odhad počtu těch z nich, kteří žijí v párech, použit konzervativní odhad 25%. Toto rozpětí je **39 846 - 192 980**.
3. Z celkového počtu LGBT+ párů v české populaci byl pro odhad počtu potenciálně uzavřených sňatků osob stejného pohlaví použit konzervativní odhad 25%. Toto rozpětí je **9 962 - 44 495**.

Náklady na českou svatbu

Přesné náklady na svatbu v České republice nebylo možné získat. Odhady se však pohybovaly od 100 do 200 EUR na osobu v případě svatby, které se zúčastní 50 osob.⁶⁴ Finanční úřad státu New York (NY Comptroller's Office) a Williamsův institut již uvedly, že páry stejného pohlaví utratí za své svatby méně, protože je méně pravděpodobné, že obdrží finanční podporu od rodinných příslušníků. Podle Lee Badgetta, ředitele pro výzkum ve Williamsově institutu a profesora ekonomie na University of Massachusetts v Amherstu, bude mnoho párů stejného pohlaví po změně legalizace manželství stejného pohlaví rychle spěchat k oltáři. V důsledku toho je pravděpodobné, že dojde k menšímu plánování a nižším nákladům.⁶⁵ Částka **5 000 USD** byla použita jako náklad na svatby ze strany českých párů stejného pohlaví.

4. Vynásobením možného počtu svateb osob stejného pohlaví, ke kterým by potenciálně mohlo dojít, náklady na svatbu získáme údaj o možných příjmech ze svateb v prvních třech letech po legalizaci manželství osob stejného pohlaví. Toto rozpětí je **49 807 922 USD - 222 475 384 USD**.

Poplatky za svatbu

Nové svatby osob stejného pohlaví, které se budou konat v České republice, také zvýší příjmy, neboť se zvýší částka vybíraných manželských poplatků. Poplatky za svatbu dvou českých občanů činí 86 USD.⁶⁶

1. Vynásobením možného počtu svateb osob stejného pohlaví, ke kterým by potenciálně mohlo dojít, poplatky za svatbu získáme údaj o možných příjmech ze svateb v prvních třech letech po legalizaci manželství osob stejného pohlaví v rozpětí **856 696 USD až 3 826 577 USD**.

Metodika nákladů v souvislosti s depresí

Metodika odhadu nákladů pro ekonomiku České republiky v důsledku deprese vyskytující se u LGBT+ lidí je založena na analýze situace v Indii provedené Světovou bankou, která je sama založena na optimální celosvětové praxi při určování ekonomických dopadů nemoci.⁶⁷

Míra dopadu na zdraví použitá pro stanovení celkových nákladů představuje počet roků života ztracených v důsledku zdravotního omezení (DALY). Doporučuje to Komise Světové zdravotnické organizace pro makroekonomii a zdraví. Tato veličina vyjadřuje celkový počet roků života se zdravotním postižením a roků života ztracených v důsledku zdravotního omezení. DALY vyjadřuje souhrnný počet roků ztracených z hlediska hospodářského výkonu.

Pro každý výpočet jsme použili „vysoký“ a „nízký“ scénář, který odrážel různé odhady velikosti LGBT+ populace a míry prevalence zdravotních problémů. To vytváří konzervativní rozpětí ekonomických nákladů, abychom zajistili, že tyto náklady nepřeceníme.

Kroky výpočtu pro scénář s nízkými hodnotami jsou níže:

1. Výpočet nadměrné převahy zdravotního omezení u LGBT+ lidí. To předpokládá, že LGBT+ lidi by při absenci diskriminace vykazovaly podobné úrovně onemocnění jako běžná populace. Nadměrná míra prevalence = prevalence u LGBT+ populace – prevalence u obecné populace se rovná **7,8% - 5,2% = 2,6%**.^{68,69}
2. K určení počtu LGBT+ lidí se zdravotním omezením z důvodu diskriminace se použije míra nadměrné prevalence vynásobená odhadovaným počtem LGBT+ lidí. Ta se rovná: **2,6% x 159 385 = 4 144**.
3. Určení toho, jaký podíl z celkové populace má zdravotní omezení z důvodu diskriminace LGBT+. Je třeba nadměrný počet LGBT+ osob s depresí vydělit celkovým počtem Čechů trpících depresí. To se rovná: **4 144 / 552 536 = 0.75%**.
4. Tento podíl vynásobený celkovým počtem DALY se zdravotním omezením se použije k určení počtu DALY připisovaných diskriminaci LGBT+ lidí. To se rovná: **0,75% x 36 103 = 271**.⁷⁰
5. Vynásobením počtu DALY násobkem jedné až tří příjmu na obyvatele s cílem vypočítat ztracený hospodářský výkon, jak doporučuje Světová zdravotnická organizace. To se rovná: **271 x 37 870,00 USD = 10 254 138 USD**.⁷¹

* Poznámka: čísla se mírně liší z důvodu zaokrouhlování.

Metodika v souvislosti s diskriminací

Rozšíření práva uzavírat sňatky na páry stejného pohlaví pravděpodobně povede k snížení diskriminace. K odhadu dopadu snížení nákladů na diskriminaci u pracovní síly bylo použito cíleného snížení diskriminace z 27% na 20%.

Pro každý výpočet jsme použili „vysoký“ a „nízký“ scénář, který odrážel různé odhady velikosti LGBT+ populace a náklady na sankce za diskriminaci společností, pokud jsou případy předloženy soudu podle zákona o inspekci práce. To vytváří konzervativní rozpětí ekonomických nákladů, abychom zajistili, že tyto náklady nepřeceníme. Kroky výpočtu jsou:

1. Zjistěte počet LGBT+ osob v rámci pracovní síly a počet LGBT+ osob, kteří oznámili, že zažili diskriminaci.
  - a. Česká pracovní síla představuje 5 415 300 osob.⁷² Odhaduje se, že 1,5% až 6,7% pracovní síly jsou LGBT+ lidi. Toto rozpětí představuje **81 230 – 362 825** osob.
  - b. V průměru zažilo diskriminaci 27% zaměstnanců s LGBT+ orientací.⁷³ Počet těch, kdo zažili diskriminaci, je **81 230 – 362 825 x 27%**. Toto rozpětí představuje **21 932 – 97 963** osob.
2. Pouze 5% případů diskriminace je hlášeno jako porušení zákona o inspekci práce, tzn. **21 932 – 97 963 x 5%**.⁷⁴ Toto rozpětí představuje **1097 – 4898** osob.
3. Odhad možných poplatků, které by potenciálně bylo nutné uhradit na základě zákona o inspekci práce. Předpoklad dolní hranice 1/10 maximální pokuty a maximální pokuta. Toto rozpětí je: **40 000 Kč - 400 000 Kč**.⁷⁵
4. Předpokládejme, že podíl LGBT+ zaměstnanců, kteří zažívají diskriminaci, se sníží na 20% ve chvíli, kdy získají právo uzavírat

manželství. Používáme údaj 20% pro výpočet menšího počtu případů diskriminace osob s orientací LGBT+. Tzn. (27% obtěžování – 20% pokles obtěžování) X počet zaměstnanců s LGBT+ orientací x 5% nahlášeného obtěžování. Toto rozpětí představuje **284 – 1270** osob.

5. Výpočet výše poplatků, kterým by se zabránilo díky snížení počtu zaregistrovaných nároků na odškodnění z důvodu diskriminace. Toto rozpětí představuje **11 372 130 – 507 955 140** osob.

* Poznámka: čísla se mírně liší z důvodu zaokrouhlování.

Metodika v souvislosti s produktivitou

Diskriminace LGBT+ lidí přináší české ekonomice náklady v důsledku ztráty výdělečného potenciálu LGBT+ zaměstnanců. Kroky výpočtu jsou:

- Stanovení průměrného ročního výdělku českých zaměstnanců na základě průměrného měsíčního výdělku 34 105 Kč = **409 260 Kč**.⁷⁶
- Výpočet ušlého výdělku na jednotlivce s LGBT orientací při využití výzkumu, který ukazuje, že homosexuální muži – zaměstnanci vydělávají o 10% méně než heterosexuální muži – zaměstnanci.⁷⁷ To je 409 620 Kč x 10% = **40 926 Kč**.
- Česká pracovní síla představuje 5 415 300 osob. Odhaduje se, že 1,5% až 6,7% pracovní síly jsou LGBT+ lidi. Toto rozpětí představuje **81 230 – 362 825** osob.
- Výpočet celkového ušlého výdělku zaměstnanců s LGBT+ orientací v rámci pracovní síly. Toto rozpětí představuje **3 324 398 517 – 14 848 980 043** osob.

* Poznámka: čísla se mírně liší z důvodu zaokrouhlování.

Metodika v souvislosti s násilím

Ekonomický dopad násilí páchaného na LGBT+ lidech vychází ze studie ekonomického dopadu domácího násilí v České republice.⁷⁸ Z této studie vyplývá, že průměrné náklady na násilný čin u událostí řešených pomocí ambulantní a lůžkové zdravotní péče činí 20 295 Kč. Kroky výpočtu jsou:

1. Současná populace České republiky je 10 625 690. Z tohoto počtu byla použita nízká hodnota 1,5% a vysoká hodnota 6,7% pro stanovení rozpětí počtu LGBT+ jedinců v české populaci.^{79,80} Toto rozpětí představuje **159 385 - 771 921** jedinců.
2. V průměru zažilo násilí nějakého druhu 24% lidí s orientací LGBT+.⁸¹ Počet těch, kdo zažili násilí, je **159 385 – 771 921** x 24%. Toto rozpětí představuje **37 456 – 167 301** osob.
3. Celkové náklady vzniklé v důsledku násilí lze vypočítat vynásobením počtu osob s LGBT+ orientací, kteří zažili násilí, průměrnými náklady na násilný čin. Toto rozpětí představuje **760 160 534 – 3 395 383 720** osob.

* Poznámka: čísla se mírně liší z důvodu zaokrouhlování.

Zdroje

- ¹ Němečková, J (2018), „Same-Sex Marriage In Czechia: Petition Signed By 70 000 People Could Help Legalize It“, k dispozici zde: <https://filipplatos.wixsite.com/project18>
- ² Lazarová, D (2018), „Government backs same-sex marriage bill, but decisive battle looms in Parliament“, k dispozici zde: <https://www.radio.cz/en/section/curaffrs/government-backs-same-sex-marriage-bill-but-decisive-battle-looms-in-parliament>
- ³ Kafkadesk (2019), „Czech President Milos Zeman vows to veto legalisation of same-sex marriage“, k dispozici zde: <https://kafkadesk.org/2019/01/14/czech-president-milos-zeman-vows-to-veto-legalisation-of-same-sex-marriage/>
- ⁴ Kenety, B (2019), „Guess who's coming to dinner? LGBTQ couple could win Christian Democrats' marriage contest“, available at: <https://www.radio.cz/en/section/curaffrs/guesswhos-coming-to-dinner-lgbtq-couple-could-winchristian-democrats-marriage-contest>
- ⁵ Emerging Europe (2019), „The Facts About The Czech Republic And Its Strengthening Economy | GDP“, k dispozici zde: <https://emerging-europe.com/the-facts-about-the-czech-republic-economy-gdp/>
- ⁶ The Guardian (2019), „Czech democracy 'under threat' from rising debt crisis“, k dispozici zde: <https://www.theguardian.com/world/2019/jan/06/czech-democracy-threat-debt-crisis>
- ⁷ Deloitte (2019), „Česká ekonomika v roce 2019: Zpomalování růstu a nedostatek zaměstnanců“, k dispozici zde: <https://www2.deloitte.com/cz/en/pages/press/articles/cz-e-z-ceska-ekonomika-v-roce-2019-zpomalovani-rustu-a-nedostatek-zamestnancu.html>
- ⁸ PWC (2018), „Czech CEO Survey 2018 - Český průzkum názorů generálních ředitelů 2019“, k dispozici zde: <https://www.pwc.com/cz/cs/ceo-survey/2018/executive-summary-ceo-survey-2018-en.pdf>
- ⁹ „National Reform Programme of the Czech Republic 2018“, k dispozici zde: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-national-reform-programme-czech-republic-en.pdf>
- ¹⁰ Badgett, M.V.L. a kol. (2014), „The relationship between LGBT inclusion and economic development: An analysis of emerging economies“, k dispozici zde: <https://williamsinstitute.law.ucla.edu/wp-content/uploads/lgbt-inclusion-and-development-november-2014.pdf>
- ¹¹ Údaje o městském HDP od McKinsey Global Institute (2015), McKinsey Urban World iPhone app. Abychom zjistili srovnávání podobných entit, odstranili jsme z této korelace města s ekonomikou silně založenou na těžbě přírodních surovin.
- ¹² World Economic Forum (2018), „The Global Competitiveness Report 2017-2018“, k dispozici zde: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2018/>
- ¹³ Světová banka (2017): „Doing Business: Equal Opportunity for All“, k dispozici zde: <http://www.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-2017>
- ¹⁴ Trading Economics (2018), „Ease of Doing Business in Czech Republic“, available at: <https://tradingeconomics.com/czech-republic/ease-of-doing-business>
- ¹⁵ Světové hospodářské fórum (2009-2018), „The Global Competitiveness Report“, k dispozici zde: <http://reports.weforum.org/reports>
- ¹⁶ Reuters (2019), „Homophobia seen rising in European countries without gay marriage“, k dispozici zde: <https://www.reuters.com/article/us-europe-lgbt-lawmaking/homophobia-seen-rising-in-european-countries-without-gay-marriage-idUSKCN1VA2F0>
- ¹⁷ CEC Government Relations (2018), „CZECHIA: Challenges for Czech economy in 2018“, k dispozici zde: <http://cecgr.com/2018/01/03/czechia-challenges-czech-economy-2018/>
- ¹⁸ OECD (2018), „OECD economic surveys – Czech Republic“, k dispozici zde: <https://www.oecd.org/eco/surveys/Czech-Republic-2018-OECD-economic-survey-overview.pdf>
- ¹⁹ Vláda České republiky (2016), „Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016–2020“, k dispozici zde: http://www.czech-research.com/wp-content/uploads/2016/09/NRDIP_2016-2020_eng.pdf
- ²⁰ Musterd, S. and O. Gritsai (2012), „The Creative Knowledge City in Europe: Structural Conditions and Urban Policy Strategies for Competitive Cities“, European Urban and Regional Studies 20, 3: 343-59
- ²¹ Hewlett, A.S. and Sumberg, K., (2011), „The Power of 'Out'“ (New York: Center for Work-Life Policy, 2011), published in Harvard Business Review as 'The cost of closeted employees', k dispozici zde: <https://hbr.org/2011/07/the-cost-of-closetedemployees>
- ²² Halsch, T and Klopfer, C (2014), „Location Choices of the Creative Class: Does Tolerance Make a Difference?“, Journal of Urban Affairs 37, 3: 233-254
- ²³ Center for Talent Innovation (2016), „Out in the World: Securing LGBT Rights in the Global Marketplace“, k dispozici zde: <https://www.talentinnovation.org/publication.cfm?publication=1510>
- ²⁴ Economist Intelligence Unit (2017), **Pride and Prejudice: Agenti změny**
- ²⁵ Miller, J and Parker, L (2018), „Strengthening the economic case“, k dispozici zde: www.open-for-business.org
- ²⁶ OECD (2018), „OECD economic surveys – Czech Republic“, k dispozici zde: <https://www.oecd.org/eco/surveys/Czech-Republic-2018-OECD-economic-survey-overview.pdf>
- ²⁷ OECD (2018), „OECD economic surveys – Czech Republic“, k dispozici zde: <https://www.oecd.org/eco/surveys/Czech-Republic-2018-OECD-economic-survey-overview.pdf>
- ²⁸ Miller, J a Parker, L (2018), „Strengthening the economic case“, k dispozici zde: www.open-for-business.org
- ²⁹ Open for Business (2019), „The Economic Case for LGBT+ Inclusion in Kenya“, k dispozici zde: <https://open-for-business.org/reports>
- ³⁰ Miller, J and Parker, L (2018), „Strengthening the economic case“, k dispozici zde: www.open-for-business.org
- ³¹ Reagans, R and Zuckerman, E (2001), „Networks, diversity and productivity: The social capital of corporate R&D teams“, k dispozici zde: <https://doi.org/10.1287/orsc.12.4.502.10637>
- ³² Podsakoff, N.P., a kol. (2009), „Individual- and organizational level consequences of organizational citizenship behaviors: Metaanalýza, Journal of Applied Psychology, 94 (1):122-41
- ³³ Level Playing Field Institute (2007), „The Cost of Employee Turnover Due Solely to Unfairness in the Workplace“, k dispozici zde: <https://www.smash.org/wp-content/uploads/2015/05/cl-executive-summary.pdf>
- ³⁴ Merhar, C (2016), „Employee retention – The Real Cost of Losing an Employee“, k dispozici zde: <https://www.peoplekeep.com/blog/2016/312123/employee-retention-the-real-cost-of-losing-an-employee>
- ³⁵ Burns, C (2012), „The Costly Business of Discrimination“, k dispozici zde: <https://www.americanprogress.org/issues/lgbt/reports/2012/03/22/11234/the-costly-business-of-discrimination/>
- ³⁶ Czechinvest (2017), „Industry 4.0 in the Czech Republic“, k dispozici zde: <https://www.radio.cz/en/section/business/innovation-seen-as-key-to-restoring-czech-competitiveness>
- ³⁷ Guasti, P a kol. (2018), „Czech Republic Report - Sustainable Governance Indicators 2018“, k dispozici zde: https://www.sgi-network.org/docs/2018/country/SGI2018_Czech_Rep.pdf
- ³⁸ Czechinvest (2017), „Industry 4.0 in the Czech Republic“, k dispozici zde: <https://www.radio.cz/en/section/business/innovation-seen-as-key-to-restoring-czech-competitiveness>
- ³⁹ Lee S. Y., Florida R. and Acs Z. J. (2004), „Creativity and entrepreneurship: A regional analysis of new firm formation“, Regional Studies 38, 8: 879-891.
- ⁴⁰ Haisch, T. and C. Klopfer (2014), „Location choices of the creative class: Does tolerance make a difference?“ Journal of Urban Affairs 37, 3: 233-254.
- ⁴¹ New York Times (2014), „Where young college graduates are choosing to live“, k dispozici zde: <https://www.nytimes.com/2014/10/20/upshot/where-young-college-graduates-are-choosing-to-live.html>
- ⁴² Musterd, S. and O. Gritsai (2012), „The creative knowledge city in Europe: Structural conditions and urban policy strategies for competitive cities“, European Urban and Regional Studies 20, 3: 343-59.
- ⁴³ Florida, R. (2002), Entrepreneurship, Creativity and Regional Development, Carnegie Mellon University
- ⁴⁴ Deloitte (2014), „Foreign Direct Investment and Inclusive Growth – the impacts on direct progress“, k dispozici zde: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/About-Deloitte/gx-dttl-FDI-and-inclusive-growth.pdf>
- ⁴⁵ Noland, M. (2004), „Popular Attitudes, Globalization and Risk“, k dispozici zde: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=581501
- ⁴⁶ Miller, J a Parker, L (2018), „Strengthening the economic case“, k dispozici zde: www.open-for-business.org
- ⁴⁷ Miller, J a Parker, L (2018), „Strengthening the economic case“, k dispozici zde: www.open-for-business.org
- ⁴⁸ Centre for Talent Innovation (2016), „Out in the World: Securing LGBT Rights in the Global Marketplace“, k dispozici zde: <https://www.talentinnovation.org/publication.cfm?publication=1510>
- ⁴⁹ Out On The Street (2014), Europe LGBT Leadership Summit Learnings Summation
- ⁵⁰ Open for Business (to be published in Nov 2019), „LGBT Inclusion in emerging markets“
- ⁵¹ Mercer (2017), „Employers recognize the importance of LGBT benefits to accommodate evolving workforce, new Mercer survey finds“, k dispozici zde: <https://www.mercer.com/newsroom/employers-recognize-importance-of-lgbt-benefits.htm>
- ⁵² Kopansky, K., Cacciotti, J. (2014), „The cost of inconsistency: Quantifying the economic burden to American business from the patchwork quilt of marriage laws“, k dispozici zde: https://freemarry.3cdn.net/fac4d4cfa211bb5c_8pm6bp6n4.pdf
- ⁵³ European Parliament (2019), „The rights of LGBTI people in the European Union“, k dispozici zde: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/637950/EPRS_BRI\(2019\)637950_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/637950/EPRS_BRI(2019)637950_EN.pdf)
- ⁵⁴ European Parliamentary Research Service (2014), „Mapping the Cost of Non-Europe, 2014-2019“, k dispozici zde: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2014/510983/IPOL-EAVA_ET\(2014\)510983_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2014/510983/IPOL-EAVA_ET(2014)510983_EN.pdf)
- ⁵⁵ Veřejný ochránce práv (2016), „Uzavření registrovaného partnerství v České republice“, k dispozici zde: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/DISKRIMINACE/30-16-DIS_vyzkumna_zprava_v3_2_760946_001.pdf
- ⁵⁶ Credit Suisse (2016), LGBT: the value of diversity, Credit Suisse Environmental, Social and Governance Research
- ⁵⁷ Shan, L., Fu, S. and Zheng, L. (2017), „Corporate sexual equality and firm performance, strategic management“, 38, 9: 1812-1826.
- ⁵⁸ Bersin, J. (2015) Why Diversity And Inclusion Will Be A Top Priority For 2016, otištěno časopisem Forbes
- ⁵⁹ Open for Business (chystá se do tisku v listopadu 2019), „LGBT Inclusion in emerging markets“
- ⁶⁰ Nezávislá demokratická konference (2011), „For Love or Money? The Economic Impact of Marriage Equality on New York State“, k dispozici zde: https://www.nysenate.gov/sites/default/files/articles/attchments/Marriage%20Equality%20Report%20Final_0.pdf
- ⁶¹ Data Světové banky (2018), „Population, total“, k dispozici zde: <https://data.worldbank.org/country/czech-republic>
- ⁶² Deveaux, F (2016), „Counting the LGBT+ population: 6% of Europeans identify as LGBT“, k dispozici zde: <https://daliaresearch.com/counting-the-lgbt-population-6-of-europeans-identify-as-lgbt/>
- ⁶³ Ševela, V (2016), „4 % homosexuálů? Mezi Čechy jich je mnohem víc, zjistil vědec“, k dispozici zde: <https://echo24.cz/a/jiyay8/4-homosexualu-mezi-cechy-jich-je-mnohem-vic-zjistil-vedec>
- ⁶⁴ Holá, I (2017), „What is the budget for wedding in Prague / in the Czech Republic“, k dispozici zde: <http://luciehola.cz/en/2017/10/03/what-is-the-budget-for-wedding-in-the-czech-republic-prague/>
- ⁶⁵ Marcus, M. (2009), „The \$9.5 Billion Gay Marriage Windfall“ k dispozici zde: <https://www.forbes.com/2009/06/15/same-sex-marriage-entrepreneurs-finance-windfall.html>
- ⁶⁶ Ministerstvo vnitra České republiky: „Uzavření manželství státního občana České republiky s cizincem na území České republiky“, k dispozici zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/uzavreni-manzelstvi-statniho-obcana-ceske-republiky-s-cizincem-na-uzemi-ceske-republiky.aspx>
- ⁶⁷ Badgett, MVL (2014), „The Economic Cost of Homophobia & the Exclusion of LGBT People: A Case Study of India“, k dispozici zde: <http://documents.worldbank.org/curated/en/527261468035379692/pdf/940400WP0Box380UnionOf0LGBT0People.pdf>

⁶⁸ WHO (2017), „Depression and Other Common Mental Disorders – Global Health Estimates“, k dispozici zde: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/254610/WHO-MSD-MER-2017.2-eng.pdf?jsessionid=62396E8119BA3ED2FCD87E6E49F1CA2F?sequence=1>

⁶⁹ Brenner, B (2019), „Understanding Anxiety and Depression for LGBTQ People“, k dispozici zde: <https://adaa.org/learn-from-us/from-the-experts/blog-posts/consumer/understanding-anxiety-and-depression-lgbtq>

⁷⁰ IHME (2018), „Country Profile – Healthcare Access and Quality“, k dispozici zde: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>

⁷¹ Světová banka (2018), „HND na obyvatele“, k dispozici zde: <https://data.worldbank.org/indicator/ny.gnp.pcap.pp.cd>

⁷² Údaje OECD (2018), „Labour Force“, k dispozici zde: <https://data.oecd.org/emp/labour-force.htm>

⁷³ Tato hodnota je průměrná hodnota z následujících zdrojů: Hromada, J (2003): „Společenská diskriminace lesbických žen, gay mužů a bisexuálů v České republice“, k dispozici zde: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=256>

World Bank Group a kol. (2018), „Life on the Margins – Survey results of the Experiences of LGBTI People in Southeastern Europe“, k dispozici zde: <http://documents.worldbank.org/curated/en/123651538514203449/pdf/130420-REPLACEMENT-PUBLIC-FINAL-WEB-Life-on-the-Margins-Survey-Results-of-the-Experiences-of-LGBTI-People-in-Southeastern-Europe.pdf>

Prague Pride (2019), „Výzkum ombudsmanky: LGBT osoby pocítují diskriminaci 3x více než běžná populace“, k dispozici zde:

<https://www.praguepride.cz/cs/clanky/443-vyzkum-verejne-ochranky-prav-lgbt-osoby-pocituji-diskriminaci-3x-vic-nez-bezna-populace>

Eurofound (2016), Working life experiences of LGBT people and initiatives to tackle discrimination“, k dispozici zde:

<https://www.eurofound.europa.eu/es/publications/report/2016/eu-member-states/working-life-experiences-of-lgbt-people-and-initiatives-to-tackle-discrimination>

Benešová, K (2013), „Vztahy na pracovišti mezi homosexuály a heterosexuály“, k dispozici zde:

<https://docplayer.cz/47107116-Vztahy-na-pracovisti-mezihomosexualy-a-heterosexualy-katerina-benesova.html>

Hromada, J (2003): „Společenská diskriminace lesbických žen, gay mužů a bisexuálů v České republice“, k dispozici zde:

<http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=256>

⁷⁵ Parlament České republiky (2005), „Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce ze dne 3. května 2005“, k dispozici zde:

<http://www.ilo.org/dyn/travail/docs/2379/Labour%20Inspection%20Act%20of%203%20May%202005.pdf>

⁷⁶ Trading Economics (2019), „Czech Republic Average Monthly Wages“, k dispozici zde:

<https://tradingeconomics.com/czech-republic/wages>

⁷⁷ Badgett, MVL (2014), „The economic Cost of Homophobia & the Exclusion of LGBT People: A Case Study of India“, k dispozici zde:

<http://documents.worldbank.org/curated/en/527261468035379692/pdf/940400WP08Box380usion0of0LGBT0People.pdf>

⁷⁸ Kunc, K a kol. (2012), „Ekonomické dopady domácího násilí v ČR“, k dispozici zde:

http://www.profem.cz/shared/clanky/103/profem-studie2b-web_1.pdf

⁷⁹ Deveaux, F (2016), „Counting the LGBT+ population: 6% of Europeans identify as LGBT“, k dispozici zde:

<https://daliaresearch.com/counting-the-lgbt-population-6-of-europeans-identify-as-lgbt/>

⁸⁰ Ševela, V (2016), „4 % homosexuálů? Mezi Čechy jich je mnohem víc, zjistil vědec“, k dispozici zde:

<https://echo24.cz/a/iyay8/4-homosexuálu-mezí-čechy-jich-je-mnohem-víc-zjistil-vedec>

⁸¹ Tato hodnota je průměrná hodnota z následujících zdrojů: Hromada, J (2003): „Společenská diskriminace lesbických žen, gay mužů a bisexuálů v České republice“, k dispozici zde:

<http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=256>

World Bank Group a kol. (2018), „Life on the Margins – Survey results of the Experiences of LGBTI People in Southeastern Europe“, k dispozici zde:

<http://documents.worldbank.org/curated/en/123651538514203449/pdf/130420-REPLACEMENT-PUBLIC-FINAL-WEB-Life-on-the-Margins-Survey-Results-of-the-Experiences-of-LGBTI-People-in-Southeastern-Europe.pdf>